

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Sluipwesp verdooft en ontsmet

- 21 maximumscore 1**
 Uit het antwoord moet blijken dat een predator meerdere prooien vangt / dat hier maar één individu wordt gegeten.
- 22 F**
- 23 maximumscore 2**
- kleiner 1
  - Uit de verklaring moet blijken dat voor dissimilatie/verbranding (organische) stoffen zijn verbruikt 1
- Opmerking*
 Als de kandidaat als verklaring alleen geeft dat de kakkerlak niet meer eet, het tweede scorepunt niet toekennen.
- 24 maximumscore 2**
 Uit het antwoord moet blijken dat
- resistentie (tegen een antibioticum) ontstaat door mutatie/recombinatie 1
  - de kans kleiner is dat meerdere resistenties in één bacterie ontstaan 1
- of
- resistentie tegen een antibioticum aanwezig is door variatie 1
  - de kans kleiner is dat meerdere resistenties in één bacterie aanwezig zijn 1

Degeneratie van het netvlies

- 25 maximumscore 2**
 voorbeeld van een juist antwoord:
 Door de ophopingen achter het netvlies is dit gebobbeld. Het licht valt dan op andere zintuigcellen dan in de normale situatie, waardoor in de hersenen een afwijkend beeld wordt gevormd.
- Uit het antwoord moet blijken dat
- door de ophopingen het netvlies (plaatselijk) vervormd is 1
  - zintuigcellen op een andere plaats (in het netvlies) geprikkeld worden (dan in de normale situatie) 1
- 26 A**

biologie havo

Centraal examen havo

Tijdvak 2

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor havo,

Bij het centraal examen biologie havo:

Op **pagina 8** van het correctievoorschrift, bij vraag **21** moet altijd 1 scorepunt worden toegekend, ongeacht of er wel of geen antwoord gegeven is, en ongeacht het gegeven antwoord.

Toelichting:

Definities van predatie in vakliteratuur en schoolboeken verschillen onderling. Bepaalde definities maken het uitgangspunt van de vraag dubieus dat er bij de relatie sluipwesp-kakkerlak geen sprake is van predatie.

NB

- a. Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe in zowel de eigen toegekende scores als in de door de eerste corrector toegekende scores en meldt deze wijziging aan de eerste corrector. De tweede corrector vermeldt daarbij dat deze late wijziging een gevolg is van de aanvulling door het CvTE.
- b. Als eerste en tweede corrector al overeenstemming hebben bereikt over de scores van de kandidaten, past de eerste corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe en meldt de hierdoor ontstane wijziging in de scores aan de tweede corrector. De eerste corrector vermeldt daarbij dat deze late wijziging een gevolg is van de aanvulling door het CvTE.
- c. Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren. Dit dient om de onderzoeksgegevens gelijk te trekken aan de gegevens zoals die, na wijziging, in de schooladministratie voorkomen.

Het CvTE is zich ervan bewust dat dit leidt tot enkele aanvullende handelingen van administratieve aard. Deze extra werkzaamheden zijn in het belang van een goede beoordeling van de kandidaten.

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren biologie havo.

Namens het College voor Toetsen en Examens,
drs. P.J.J. Hendrikse, voorzitter